VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 12)**

z dnia 7 stycznia 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 12)

7 stycznia 2016 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2016 (druk nr 146) w zakresie:

1) części budżetowej 28 – Nauka:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu nauki z zał. nr 4 i 15,
c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
d) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10;

2) planów finansowych agencji wykonawczych z zał. nr 11:
a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
b) Narodowego Centrum Nauki;

3) planu finansowego państwowego funduszu celowego z zał. nr 13 – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej;

4) części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu szkolnictwa wyższego z zał. nr 4 i 15,
c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
d) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10;

5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 18;

6) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
a) wydatki z zał. nr 2,
b) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8;

7) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania z zał. nr 4 i 15,
c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
d) dotacje podmiotowe, celowe i przedmiotowe z zał. nr 8 i 9,

e) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10;

8) części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6.

W posiedzeniu udział wzięli: **Teresa Czerwińska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Marzenna Drab** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, prof. **Krzysztof Jan Kurzydłowski** dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wraz ze współpracownikami, prof. **Zbigniew Błocki** dyrektor Narodowego Centrum Nauki wraz ze współpracownikami, prof. **Wiesław Banyś** przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, prof. **Paweł Rowiński** wiceprezes Polskiej Akademii Nauk wraz ze współpracownikami, **Tomasz Schweitzer** prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, **Ryszard Proksa** przewodniczący Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność", prof. **Wojciech Nasalski** przewodniczący Krajowej Sekcji NSZZ „Solidarność" PAN, **Bogusław Dołęga** przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność" wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam przedstawicieli rządu i urzędów, które dzisiaj będziemy omawiać, jeśli chodzi o ich część budżetową. Witam panią Teresę Czerwińską podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Witamy dzisiaj nie po raz pierwszy podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej panią Marzennę Drab. Witam pana profesora Pawła Rowińskiego prezesa Polskiej Akademii Nauk. Witam pana Tomasza Schweitzera prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Czy jest pan? Mam nadzieję, że dołączy.

Głos z sali:

Jest.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Przepraszam, nie dostrzegłem. Witam pana profesora Krzysztofa Kurzydłowskiego dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz pana profesora Zbigniewa Błockiego dyrektora Narodowego Centrum Nauki.

Niniejszym stwierdzam kworum naszej Komisji. Co przewiduje porządek dzienny? Jest to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2016 w zakresach, które mają państwo przed sobą: w części budżetowej 28 – Nauka; planów finansowych agencji wykonawczych: a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, b) Narodowego Centrum Nauki; planu finansowego państwowego funduszu celowego – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej; w części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe; w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 18; w części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk, a także części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie oraz w części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny. Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego? Nie ma. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny bez zmian. Przystępujemy do jego realizacji.

Proponuję łączne zreferowanie informacji oraz łączną dyskusję nad częściami budżetowymi: nauka, plany finansowe Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki, Funduszu Nauki i Technologii Polskiej, czyli części 28, 38 i części 83 – Rezerwy celowe, a także części budżetowej 67, czyli obejmującą Polską Akademię Nauk. Czy jest sprzeciw wobec łącznej informacji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania powyższych części. Proszę o zabranie głosu panią minister Teresę Czerwińską.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Teresa Czerwińska:
Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w projekcie ustawy budżetowej na rok 2016 nakłady na naukę zaplanowano w kwocie 8 263 287 tys. zł, z czego ze środków budżetu państwa 6 677 690 tys. zł. Z budżetu środków europejskich mamy 1 515 597 tys. zł, a z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej – 70 000 tys. zł. W relacji do analogicznej kwoty, która była ujęta w ustawie budżetowej w 2015 r. nakłady na naukę wzrosły nominalnie o 5,9%. Było to blisko 6%, a udział nakładów na naukę w relacji do wartości PKB kształtuje się na poziomie 0,44%.

Chciałabym wymienić najważniejsze pozycje w planowanych wydatkach, które zostały ujęte. Po pierwsze, w budżecie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w części 28 – Nauka, w czterech działach budżetowych w łącznej wysokości 4 375 504 tys. zł, z czego ze środków z budżetu państwa 5 872 037 tys. zł, a reszta ze środków europejskich. Po drugie, w ramach Funduszu Nauki i Technologii Polskiej jest 70 000 tys. zł, przy planowanych wpływach, co chcę zaznaczyć, 2% przychodów uzyskiwanych z prywatyzacji. Po trzecie, w innych częściach budżetowych w ramach działu 730 – Nauka to 90 118 tys. zł, z czego dla Polskiej Akademii Nauk przeznaczono 80 118 tys. zł, a także na działalność dla Polskiej Akademii Kosmicznej w wysokości 10 000 tys. zł. Po czwarte, w budżetach innych ministrów na działalność badawczo-rozwojową ujęto 727 665 tys. zł.

W odniesieniu do części 28 – Nauka znajdującej się w gestii Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dominujący udział mają wydatki w dziale 730, czyli nauka w kwocie 6 998 676 tys. zł, co stanowi blisko 95% wydatków w części 28. Reszta ogółu wydatków, czyli nieco ponad 5% to: obrona narodowa, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w tym planie. W zakresie wydatków zaplanowano na wydatki bieżące, czyli dotacje i świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące jednostek budżetowych kwotę 5 431 746 tys. zł. Wydatki majątkowe to 167 420 tys. zł. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków unijnych w ramach wydatków z budżetu państwa to 272 871 tys. zł.

Pozostałe wydatki z budżetu środków europejskich. Łącznie na realizację wydatków finansowanych z udziałem środków europejskich zaplanowano 1 776 338 tys. zł. Tutaj uwzględniono wydatki na rozmaite programy operacyjne, czyli Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój, Polska Cyfrowa i Pomoc Techniczna. Nie chcę wymieniać kwot szczegółowych. Są one dostępne w materiałach. Z kwoty ogółem, którą wymieniłam, czyli 1 776 338 tys. zł przeznaczonej na projekty zrealizowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej, środki w wysokości 87 992 tys. zł będą wydatkowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Reszta, czyli 1 697 346 tys. zł jest wydatkowana przez NCBR, czyli Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Nie chciałabym wchodzić w szczegółowe pozycje w części 28. Tak, jak pan przewodniczący, zaproponował łącznie omówię również szkolnictwo, czyli część 38, jeśli państwo pozwolicie.

Po pierwsze, dochody w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe w projekcie ustawy budżetowej na rok 2016 zaplanowano w kwocie 5809 tys. zł. W części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz w części 38 – Szkolnictwo wyższe. Tu podałam kwotę łączną. Oczywiście dochody związane są przede wszystkim ze zwrotami dotacji realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także dotacji i płatności, które są wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem lub zostały pobrane niezgodnie lub w nadmiernej wysokości.

Po drugie, wydatki w ustawie budżetowej na 2016 r. w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe zaplanowane są w dziewięciu częściach budżetowych w łącznej kwocie 15 768 441 tys. zł, z czego środków budżetu państwa jest 15 401 440 tys. zł. Z budżetu środków europejskich jest pozostała część, czyli 367 000 tys. zł. W relacji do ustawy budżetowej na 2015 r. wydatki te wzrosły nominalnie o ponad 5%, dokładnie o 5,3%. Chcę powiedzieć, że udział wydatków do PKB, który jest prognozowany na przyszły rok, kształtuje się na poziomie 0,84%. Planowane wydatki ujęto głównie w budżecie ministra nauki i szkolnictwa wyższego w części 38, czyli Szkolnictwo wyższe. Jest to 12 830 368 tys. zł, czyli blisko 82% wydatków zaplanowanych w tym dziale. W dalszych częściach budżetowych to kwota pozostała, czyli 2 938 073 tys. zł. Jest to blisko 19% ogółu wydatków.

Jeśli chodzi o odniesienie się w sposób szczegółowy, to w części 38, czyli Szkolnictwo wyższe, które znajduje się w gestii ministra nauki i szkolnictwa wyższego w projekcie ustawy budżetowej na 2016 r. zaplanowano wydatki budżetowe w kwocie 12 860 778 tys. zł, z czego ze środków budżetu państwa jest to 12 507 609 tys. zł. Reszta pochodzi ze środków europejskich. Jeśli podzielimy to w zakresie wydatków bieżących, czyli dotacje i świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące dla jednostek budżetowych, to zaplanowano kwotę 12 171 574 tys. zł. Tu chcę powiedzieć o najważniejszych i kluczowych pozycjach. Są to dotacje podmiotowe w obszarze działalności dydaktycznej, czyli 10 114 020 tys. zł, dotacje podmiotowe na pomoc materialną dla studentów i doktorantów, w tym dla uczeni publicznych i niepublicznych. Tu jest kwota 1 633 220 tys. zł. Ponadto, są dotacje podmiotowe na dofinansowanie zadań projakościowych. Jest to kwota 248 501 tys. zł. Dalej jest zasilenie funduszu pożyczek studenckich – 37 500 tys. zł. Są także wypłaty stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia dla studentów i doktorantów, czyli 14 300 tys. zł.

Chcę także powiedzieć o wydatkach bieżących w ramach trzech kolejnych działów, które obejmują 28 904 tys. zł, z czego mamy finansowanie składek na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne dla studentów i doktorantów uczelni publicznych i niepublicznych, finansowanie wydatków płacowych i rzeczowych związanych z funkcjonowaniem urzędu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Tu jest, jak mówiłam, kwota łączna w wysokości 28 904 tys. zł. W zakresie wydatków majątkowych planuje się kwotę w zakresie 259 028 tys. zł. W dziale 803, czyli Szkolnictwo wyższe zaplanowano kwotę 258 191 tys. zł i ta kwota przewidziana jest przede wszystkim na realizowanie w ramach działalności dydaktycznej zadań inwestycyjnych w trzech programach wieloletnich. Są to programy dotyczące Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytetu Warszawskiego. Są tu kolejne transze. Po drugie, są zadania inwestycyjne szkół wyższych. Jest to 187 515 tys. zł. Są to w szczególności inwestycje w działalności dydaktycznej – 180 515 tys. oraz inwestycje w ramach przebudowy i modernizacji domów studenckich. Ponadto, są zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych w tym dziale, czyli 111 tys. zł.

W zakresie wydatków na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej planowana jest kwota 430 176 tys. zł, z czego ze środków z budżetu państwa – 77 007 tys. zł. Pozostała część pochodzi z budżetu środków europejskich.

W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe ujęto kwotę 429 507 tys. zł z przeznaczeniem na programy operacyjne: Infrastruktura i Środowisko; Wiedza-Edukacja-Rozwój, Program Operacyjny Pomoc Techniczna, a także w dziale 750 – Administracja publiczna na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich jeszcze zaplanowano 669 tys. zł.

Jeśli chodzi o część 67 – Polska Akademia Nauk, to szanowni państwo, chcę powiedzieć, że określone w projekcie ustawy budżetowej wydatki na działalność PAN wynoszą 80 118 tys. zł. Są wyższe w stosunku do wydatków zapisanych w ustawie budżetowej na 2015 r. o dodatkowe środki. W 2016 r. środki budżetowe będą przekazywane dla Polskiej Akademii Nauk w formie dotacji podmiotowej w kwocie 76 866 tys. zł, dotacji celowej z przeznaczeniem na pokrycie wydatków majątkowych w wysokości 3002 tys. zł oraz dotacji celowej z przeznaczeniem na zadania w zakresie kształcenia w kwocie 250 tys. zł. Środki przekazywane są przez ministra właściwego ds. nauki. W ramach dotacji podmiotowej finansowana będzie działalność organów i korporacji uczonych PAN w kwocie 17 067 tys. zł, a także działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN na kwotę 33 653 tys. zł. Pozostała działalność to kwota 26 146 tys. zł. W ramach tej kwoty jest obsługa administracyjna, współpraca naukowa z zagranicą, a także dotacja na finansowanie dwóch instytutów międzynarodowych. Ponadto, w dotacji celowej na inwestycje mamy w łącznej wysokości 3002 tys. zł, która będzie przeznaczona na wykonanie dokumentacji budowlano-wykonawczej i projektowej, a także rewitalizację wymienionych nieruchomości, które stanowią stacje PAN.

Jak pan przewodniczący prosił, to wszystko, jeśli chodzi o krótkie przedstawienie. Chcę powiedzieć, że jak pan przewodniczący zauważył, na posiedzeniu są obecni przed-

stawiciele Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki. Jeśli pan przewodniczący i Wysoka Komisją pozwolą, może pan profesor będzie chciał coś dodać, jak również profesor z Narodowego Centrum Nauki oraz pan profesor z Polskiej Akademii Nauk.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo pani minister. Oczywiście mamy w porządku przewidziane ewentualne zabranie głosu przez panów profesorów. Może zapytam pana profesora Krzysztofa Kurzydłowskiego, czy chce ewentualnie zabrać głos?

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju prof. Krzysztof Jan Kurzydłowski:

Panie przewodniczący, jeśli będą jakieś szczegółowe pytania.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dobrze. Pan profesor Zbigniew Błocki?

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki prof. Zbigniew Błocki:

Podobnie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Przyjmujemy formułę, że jeśli w dyskusji pojawią się pytania, to panowie profesorowie, prezesi będą odpowiadać na nasze pytania. Nie pozostaje nam nic innego, tylko przejść do dyskusji. Otwieram dyskusję. Zapraszam państwa posłów do zabierania głosu i zadawania ewentualnych pytań. Proszę bardzo. Pan profesor Żyżyński, proszę bardzo.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Chciałem zwrócić uwagę na taki zachowawczy charakter projektu budżetu, ponieważ został on odziedziczony po poprzedniej ekipie. Aby coś realnie zmienić potrzebne są zmiany prawne oraz oczywiście zmiany strukturalne. Apelowałbym do pani minister, żeby zmienić metodologię pracy nad budżetem. Uważam, że nauka i szkolnictwo wyższe to olbrzymie przedsięwzięcie narodowe. Mówiłem z trybuny sejmowej, że państwo to nie jest przedsiębiorstwo i gospodarstwo domowe. Nie pracuje dla zysku i nie pracuje dla wypracowania nadwyżki, bo nie miałoby to sensu w przypadku państwa, jako takiego. Natomiast, jest to porównywalne z przedsiębiorstwem w tym sensie, że realizuje przedsięwzięcia ważne dla kraju i dla gospodarki. Jak każdy przedsiębiorca, który realizuje przedsięwzięcie kalkuluje koszty, czyli wydatki, które musi ponieść na to przedsięwzięcie, prowadząc rachunek od dołu. Potrzebuje takich i takich specjalistów. Tych specjalistów trzeba wynagrodzić. Potrzebuje sprzętu, który kosztuje tyle i tyle. Mówi o tym rynek i warunki gospodarcze.

Przede wszystkim musimy zmienić sposób wynagradzania wysokiej klasy specjalistów. Nie jest dopuszczalne, że wysokiej klasy specjaliści np. w PAN zarabiają na poziomie sprzątaczki. Oczywiście nic nie ujmując sprzątaczkom. Dla adiunkta kwota 1900 zł jest uwłaczająca godności. Wysokiej klasy specjaliści w szkolnictwie wyższym i nauce powinni być odpowiednio wynagradzani. Ten rachunek trzeba przeprowadzić od dołu. Żeby to funkcjonowało i specjaliści realizowali wydajnie swoje zadania naukowe, nieobciążeni koniecznością dorabiania na boku, trzeba ten rachunek wreszcie przeprowadzić. Jest duża szansa rządu, aby przeprowadzić taki rachunek – ile to musi kosztować? To dla Ministerstwa Finansów oznacza wymagania dotyczące strony wydatkowej, dofinansowania tego wielkiego przedsięwzięcia, aby to dobrze działało. Ten rok trzeba temu poświęcić. Wiem, że pani minister, profesor jest znakomitą finansistką i apeluję, aby nadzorowała takie działania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Jest to bardziej głos w dyskusji, niż zadanie jakiegoś pytania. Proszę bardzo pani, poseł Tomaszewska.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

To także będzie głos dalej idący w dyskusji. Czeka nas poważna praca nad oceną i pracą sposobu finansowania wyższych uczelni. Chodzi o to, że sposób finansowania, a w szczególności algorytm przy podziale środków nie może generować takiej sytuacji, której skut-

kiem będzie obniżanie poziomu edukacji na wyższych uczelniach. Tego nie zmienimy dzisiaj budżetem, ale jest to powiązane z tym, jak w przyszłości powinien wyglądać budżet, jeśli chodzi o naukę i szkolnictwo wyższe. W tej chwili nie da się dużo zrobić. Nie jest to sprawa na pięć minut, tylko na poważniejsze zastanowienie w naszej Komisji i przedyskutowanie tych kwestii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. O głos poprosił pan Kazimierz Siciński z Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność". Proszę bardzo.

Przedstawiciel Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność" Kazimierz Siciński:

Kazimierz Siciński – Krajowa Sekcja Nauki „Solidarność". Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani minister, szanowni goście, prawdę mówiąc spodziewaliśmy się lepszego budżetu. Ten budżet jest stagnacyjny. Jest to takie lokalne minimum, bo jeśli odejmiemy środki unijne, to de facto jest 0,3% PKB na naukę z budżetu państwa. Jest to jakiś lokalny dołek, który pojawia się po paru latach niewielkiego wzrostu. W projekcie, objaśnieniach do budżetu napisano pozytywne rzeczy o wzrostach. Pojawiają się procenty itd. Pokażę na czym polegają te wzrosty. W tym budżecie prawie 1 000 000 tys. zł dotyczy środków, które wynikają z rozliczeń Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Rozliczenie nastąpi dopiero w tym roku. Jak wiemy POIG dotyczył lat 2007-2013 i był jeszcze realizowany przez dwa lata, bo była reguła „n+2". De facto, prawie 1 000 000 tys. zł, czyli 960 000 tys. zł są to środki rozliczeniowe, a nie jakieś, w cudzysłowie, inwestycje naukowe, które popchną naukę do przodu.

Były wielkie zapowiedzi. W sejmie było np. spotkanie związane z oceną budżetu 2014 r., na którym strona rządowa opowiadała różne pozytywne rzeczy, na temat tego, jak wzrosną nakłady na badania naukowe począwszy od 2016 r. Pamiętam, jak pan dyrektor Grabarczyk z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju tłumaczył nam, że wielkie środki przyjdą w IV Osi Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Podczas gdy widzimy, jak to rzeczywiście jest faktycznie w tym projekcie. Są to bardzo niewielkie środki, które uruchamiane są dopiero w tym roku. Są one jeszcze obarczone różnymi nieciekawymi sprawami. Był konkurs na projekty aplikacyjne w tym programie, gdzie były patologiczne rzeczy. Okazało się, że nauka, która w tej osi miała być traktowana super, została potraktowana po macoszemu. Konsorcja naukowe zdeprecjonowano, bo konsorcjantów naukowych mogło być tylko dwóch maksymalnie, a konsorcjantów przemysłowych trzech. W tym był nawet brak logiki. Na ogół naukowcy gromadzą się w jakieś konsorcja. Dwie lub trzy, cztery jednostki naukowe pracują na jednego konsorcjanta przemysłowego, a nie na kilku konsorcjantów przemysłowych. Widać z tego, że rozruch IV Osi, która miała być przeznaczona dla nauki, wygląda dość fatalnie. Początek jest zły, bo zaczyna się od złych definicji udziału nauki. Nie mówię już o tym, że w I Osi nie będzie brylowała nauka tylko przemysł.

Jeszcze może pytanie szczegółowe związane z projektem budżetu. W ramach budżetu napisano w objaśnieniach, że będzie realizowany projekt „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacją wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach w ramach odpowiedniego działania". Nagle okazuje się, że projekt będzie służył podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji kadr transferu technologii. Tak de facto będą tym zarządzały uczelniane centra transferu technologii, a pominięto np. jednostki typu instytuty PAN, czy instytuty badawcze. To jest drobny przykład, który pokazuje, że nie ma idei, które łączyłyby środowiska tylko jest często gra na jakieś podziały środowiska.

Na koniec może dwa zdania. Wczoraj mieliśmy Święto Trzech Króli, narodziny Boga. Niebo zapowiedziało to pastuszkom, najbiedniejszym z biednych, którzy byli takimi pariasami, że ich zeznania dwa tysiące lat temu nie liczyły się w ówczesnych sądach, a zaraz po tym uczonym mędrcom, którzy pośpieszyli z pokłonem i darami. Weźcie państwo z tego wzór, mówię o rządzie i Komisji, do naśladowania. Dowartościujcie uczonych znacznie lepszym budżetem, jak Pan Bóg przykazuje. Na koniec, życzę państwu wszystkiego najlepszego w nowym roku.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Gdyby Pan Bóg opiekował się naszymi budżetami, to na pewno bylibyśmy wszyscy świetnie uposażeni. Pani minister, czy zechce się pani odnieść do wypowiedzi?

Podsekretarz stanu w MNiSW Teresa Czerwińska:

Czy w tej chwili? Czy po wszystkich pytaniach?

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Parę kwestii było poruszonych, a mamy jeszcze kilka głosów, więc może w tej chwili…

Podsekretarz stanu w MNiSW Teresa Czerwińska:

Dobrze. Jeśli8 chodzi oGłosy w dyskusji pana posła Żyżyńskiego i pani poseł Tomaszewskiej, to szanowni państwo, chcę powiedzieć, że budżet można byłoby nazwać zachowawczym. Zabezpiecza on funkcjonowanie w podstawowych obszarach zarówno w części nauka, jak i szkolnictwo wyższe oraz w części Polska Akademia Nauk. Oczywiście życzylibyśmy sobie, żeby środków było więcej. Chcemy pracować nad budżetem na 2017 r. Muszę powiedzieć, że z satysfakcją usłyszałam, że zarówno pan poseł, jak i pani poseł zadeklarowali aktywne prace oraz wsparcie w tym zakresie na rok 2017. Wtedy możemy wówczas planować od dołu, jak to pan powiedział, jak i też zmieniać strukturę. Oczywiście, jesteśmy na to, jak najbardziej otwarci. Mam nadzieję na tę aktywną współpracę.

Jeśli chodzi o pytanie pana Sicińskiego z Solidarności. W sprawach NCBR i programów operacyjnych, jeśli można prosiłabym udzielić głosu panu profesorowi.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Bardzo proszę, panie profesorze.

Dyrektor NCBR prof. Krzysztof Jan Kurzydłowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, po pierwsze chciałem przeprosić za stan mojego głosu, ale walczę z infekcją. Po drugie chciałem powiedzieć, że ten budżet jest, jak pan Kazimierz Siciński rozpoznał, dość oszczędny. Takie są w tej chwili możliwości, a zwłaszcza w komponencie związanym ze środkami europejskimi. Następuje dość szybkie zakończenie finansowania w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, a start Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, który powinien w kolejnych latach dostarczyć bardzo istotnych środków dla zespołów naukowych, nabiera dopiero rozpędu. Jest to całkiem naturalne, również ze względu na sam system ogłaszania kolejnych konkursów i podejmowania rozstrzygnięć. Niestety, ale nie mogliśmy wcześniej z tym wystartować. To wszystko było uzależnione od umowy partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską, a naszym rządem. Tak naprawdę Program Operacyjny Inteligentny Rozwój zaczął być przez nas realizowany w pierwszym półroczu i drugim kwartale poprzedniego roku. Chociaż plany były, że wydarzy się to przynajmniej o trzy kwartały wcześniej.

Aktualna sytuacja jest taka, że te środki, które mamy ciągle do rozliczenia w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka, to nie jest czysto buchalteryjna działalność. Wiele projektów jest wciąż realizowanych. Oczywiście w naturalny sposób są w końcowej fazie, ale są związane z tymi środkami poważne działania. Można powiedzieć, że spora grupa beneficjentów, w tym także uczelni, zajmuje się tymi programami, nie tylko od strony rozliczenia finansowego.

Jeśli chodzi o Program Operacyjny Inteligentny Rozwój i konkursy, które nie przyniosły być może pełnej satysfakcji wszystkim wnioskującym, to chciałbym jeszcze raz przywołać umowę partnerstwa podpisaną przez polski rząd i Komisję Europejską, która dosyć precyzyjnie definiuje, jakie działania i jakiego typu programy mogą być finansowane w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Niestety lub na szczęście, proszę mi wybaczyć za próbę emocjonalnego stosunku do tego, ale fakt jest taki, że możliwości bezpośredniego dostępu do środków europejskich w programie operacyjnym dla zespołów naukowych z uczelni i instytutów badawczych zostały bardzo ograniczone. Przestrzeń, po której porusza się NCBR, jest bardzo dobrze zdefiniowana i dosyć ograniczona. Tych możliwości, jakie były w poprzedniej perspektywie finansowej już nie będzie.

Jest zawsze możliwość pewnego manewru. Z uwagą przyjrzymy się postulatom, które pan złożył, wierząc, że wesprze pan nas w próbach przekonania do nich komitetu

monitorującego POIR, bo my jesteśmy agencją wykonawczą, a zasadnicze zręby merytoryczne działania, a także fundamenty finansowo-administracyjne, są zatwierdzane przez instytucję zarządzającą programem, czyli Ministerstwo Rozwoju, które z kolei posiłkuje się komitetem monitorującym, którego jest pan członkiem. Bardzo liczę na to, że te postulaty będziemy mogli zrealizować w kolejnych konkursach po przekonaniu do nich wszystkich instytucji, których zgoda jest potrzebna.

Środki, o których mówił pan dyrektor Grabarczyk, w szczególności w IV Osi nie znikają. One będą stopniowo do dyspozycji zainteresowanych w nadchodzących latach.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że mamy jeszcze jeden głos. Proszę bardzo.

Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich prof. Wiesław Banyś:

Wiesław Banyś – Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Panie przewodniczący, pani minister, szanowni państwo, ten budżet jest pierwszym nowych władz i ministerstwa. Jest w konsekwencji odziedziczeniem tego, co pozostawiły poprzednie władze. Myślę, że ten apel, o którym wspomniała pani minister do wszystkich państwa posłów, abyście mogli wesprzeć ministerstwo w pozyskiwaniu większych środków na szkolnictwo wyższe i naukę, jak mówili pan poseł Żyżyński i pani poseł Tomaszewska jest niezwykle ważny. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że wszystkim nam zależy na tym, żebyśmy mieli więcej pieniędzy na szkolnictwo wyższe i naukę. W tej chwili budżet jest zachowawczy. Rzeczywiście mamy lekki wzrost, jeśli chodzi o badania naukowe. Jest to mniej więcej 500 000 tys. Warto zauważyć, że cały 1 000 000 tys. zł został dodatkowo przeznaczony ze środków budżetowych krajowych ze względu na pewne obsunięcia czasowe w wydatkowaniu pieniędzy europejskich o mniej więcej 500 000 tys. zł. Stąd na czysto jest to ok. 500 000 tys. zł. Warto zaznaczyć, że jest to ogromny wysiłek budżetu państwa, że dodatkowy 1 000 000 tys. został dołożony do pieniędzy naukowych.

Myślę, że dużą zaletą prezentowanego budżetu, że nie jest to budżet na jeden rok, tylko na trzy lata. Wiem, że nie jesteśmy zadowoleni z tego, jak postępuje wzrost budżetu w kolejnych latach. Sam fakt, że mamy do czynienia nie z budżetem jednorocznym, ale z planowaniem budżetu na trzy lata jest bardzo ważne i bardzo dobre. To dlatego, że jak wszyscy doskonale wiemy, nie jesteśmy w stanie zrobić dobrego programu, o którym powiedział pan poseł Żyżyński. Pan poseł powiedział, że jest to niezwykle ważna kwestia. Edukacja i nauka to sprawy narodowe. Wszyscy musimy walczyć o to, aby pieniądze na badania naukowe i szkolnictwo wyższe były stopniowo zwiększane. Jest to rola nas wszystkich, ale przede wszystkim państwa posłów. Jeżeli razem będziemy współpracować na rzecz tego celu, to podział środków na szkolnictwo wyższe i badania naukowe będzie odpowiedni.

Wszyscy doskonale wiemy, jakie mamy zaległości. Miałem przyjemność wielokrotnie o tym mówić. Informacja nie jest przyjemna, a mianowicie nakłady na jednego studenta w naszym kraju to 3 tys. euro, a średnia unijna to lekko powyżej 6 tys. euro. Wiemy, że przeciętnie mamy 17 studentów na jednego nauczyciela akademickiego, a średnia unijna to 12. To pokazuje ogrom rzeczy jakie mamy do zrobienia. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że jak pieniądze zostaną zwiększone, to nowe władze ministerstwa, odpowiednio z państwem, z nami, podzielą te pieniądze. Natomiast musimy mieć te pieniądze. Na razie ich nie mamy. Jak patrzę na ten budżet, to myślę, że jak powiedział pan przewodniczący Siciński, jest to taki zachowawczy budżet, bo nie ma dodatkowych środków. Natomiast myślę, że rok 2016 przygotowujący budżet na kolejne lata powinien być poświęcony przez państwa posłów, przez nas wszystkich, władze ministerialne, na batalię na rzecz zwiększenia środków finansowych na badania naukowe i szkolnictwo wyższe.

Przy tej okazji chciałem powiedzieć, że jest wiele elementów w tym budżecie. Mimo, że szkolnictwo wyższe ma prawie o 230 000 tys. zł mniej środków na swoją działalność niż w 2015 r., to dobrze, że z rezerwy celowej przesunięto do budżetu zasadniczego środki na podwyżki dla pracowników uczelni. Jest to zdecydowanie dobry ruch. Jak wszyscy wiemy, rezerwa celowa mogła być niepewna. Oczywiście niepokoi nas, że te

230 000 tys. gdzieś zniknęło w międzyczasie i bardzo nad tym ubolewamy, ale sam fakt przesunięcia pieniędzy na wynagrodzenia do funduszu zasadniczego był bardzo dobrym ruchem. Warto podkreślić, że zachowane zostały pieniądze na różnego rodzaju działalność projakościową. Jest to niezwykle ważne, jeśli chodzi o finansowanie badań naukowych. Są te nasze słynne kreda naukowe i centra wiodące. Jest też różnego rodzaju działalność studencka i doktorancka. To jest też dobry ruch, w dobrą stronę.

Nie mamy problemu z tym rokiem, tylko z 2020 r. Właściwie z tym, co będzie po 2020 r. Dobrze byłoby, aby państwa prace były też poświęcone temu, co będziemy robić po 2020 r., kiedy te środki europejskie zwiększają naukę do 0,44 PKB, ale także środki budżetowe. To jest to, o czym państwo mówiliście, czyli 0,30. To jest straszny wynik. Wiemy, że nasz kraj ma takie warunki jakie ma, ale myślę, że jesteśmy w stanie przedyskutować strategiczne priorytety dla naszego kraj. Niewątpliwie takimi priorytetami są edukacja i badania naukowe. Bardzo gorąco państwa proszę, abyśmy w tym duchu starali się zwiększać środki finansowe na badania naukowe i szkolnictwo, a państwo i ministerstwo dadzą sobie radę z podziałem tych środków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Joanna Fabisiak, proszę bardzo.

Poseł Joanna Fabisiak (PO):

Dziękuję. Pani minister, chciałabym zapytać o zabezpieczenie środków na umowy międzynarodowe. Znalazłam ten projekt ERA-NET. Te umowy są niezmiernie ważne dla rozwoju polskiej nauki. Nie wątpię, że są one zabezpieczone w wysokościach planowanych i potrzebnych. Proszę o odpowiedź, gdzie je znajdujemy, Polska Agencja Badań Kosmicznych i inne, których nie będę wymieniała, bo nie jest to zasadne?

Drugie moje pytanie jest bardzo proste i dotyczy Polskiej Akademii Nauk stacji w Rzymie. Są planowane remonty. Czy są to nasze budynki? Czy też to podnajmujemy? Pytam, bo po prostu nie pamiętam.

Ostatnie pytanie też dotyczy Polskiej Akademii Nauk. Czy pani minister ma już w tej chwili wiedzę o dochodach majątkowych, jakie wynikają z realizacji ustawy, która została przyjęta w całym pakiecie konstytucji nauki, obowiązująca PAN do zbycia tego mienia, które nie jest niezbędne do prowadzenia badań naukowych? To jest już jakoś, ale nie w pełni zinwentaryzowane. Czy znajduje się stosowny wzrost po stronie dochodów Polskiej Akademii Nauk? Nie mamy tych informacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę bardzo, pan profesor Nykiel.

Poseł Włodzimierz Nykiel (PO):

Chcę nawiązać do wystąpienia pana profesora Żyżyńskiego i rektora Banysia. Otóż uważam, że planując dochody i wydatki na 2017 r. powinniśmy robić to z perspektywą 2020 r. Patrząc zarówno od strony rezultatów pozafinansowych, jak i z punktu widzenia zasad finansowania. Dlatego m.in. pozwoliłem sobie zaproponować Komisji, jako oddzielny punkt, sprawę finansów. Dlaczego o tym mówię? Proszę pamiętać, że mamy kilka punktów odniesienia. Jeżeli patrzymy na budżet, to jednym punktem odniesienia jest poprzedni rok. Ustalamy sobie to o kilka procent, że tyle nominalnie i tyle realnie.

Drugim punktem odniesienia jest nasza sytuacja w Europie i na świecie. Wiemy, że sytuacja nas nie satysfakcjonuje. Nawet na forum plenarnym Sejmu słyszeliśmy krytyczne wypowiedzi dotyczące naszych uczelni i nauki. Przecież jeśli zestawimy dzisiejsze nakłady z rezultatami, to okazuje się, że nasza nauka i szkolnictwo nie są takie złe. Przykładem jest problematyka patentów. Jeżeli przeliczymy to na wydanego dolara, czy złotówkę, to okazuje się, że mamy bardzo przyzwoite miejsce w świecie.

Biorąc zestawienie z nakładami na naszą naukę w Europie, to okazuje się, że nasza nauka jest na szóstym lub siódmym miejscu, a nakłady na dwudziestym. Chyba nie jest źle, jeśli chodzi o efektywność.

Myślę, że powinniśmy to planować przyjmując cele pozafinansowe, instrumenty finansowe, które mają do tego prowadzić rok po roku, jak proponował to pan profesor

Żyżyński. W każdym razie nie może to polegać na tym, że zwiększymy to w stosunku do ubiegłego roku, tylko zaplanujemy te procesy od początku.

Konkluzja, pytanie i postulat są takie, kiedy będziemy planowali, czyli ministerstwo, odpowiednią część budżetu na 2017 r., to żeby planować go od razu z wizją na kilka lat. To jest ważne zarówno z punktu widzenia celów nauki, jak i zasad planowania, bo tak powinno się planować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W jakimś sensie wracamy do budżetu zadaniowego, co najmniej trzyletniego. Tyle rządów podejmowało te próby, ale żaden tego nie zrealizował. Zobaczymy, co będzie. Wszystko przed nami. Czy chciałby jeszcze ktoś zabrać głos? Dobrze. Proszę bardzo, pani poseł Szmidt.

Poseł Joanna Szmidt (N):

Dziękuję bardzo. Joanna Szmidt – Nowoczesna. Mam pytanie do pani minister. Czy w projekcie budżetu są wyodrębnione wydatki na promocję naszych uczelni poza granicami kraju? Poprzedni rząd zapowiadał zwiększenie nakładów na promowanie naszych uczelni, aby zachęcać studentów do studiowania u nas na uczelniach. Czy strategia jest kontynuowana?

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? Bardzo proszę się przedstawić.

Przedstawiciel Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność" Andrzej Bartczak:

Andrzej Bartczak – KSN. A propos ostatniej propozycji, którą zgłosiła pani poseł. W tym budżecie mamy również całą masę nowych, innowacyjnych rozwiązań. Jest chociażby finansowanie uczelni warszawskiej, czyli Uniwersytetu Warszawskiego do 2025 r. Rozumiem, że są to wszystko słuszne cele, tylko że wydzielamy z tego skromnego budżetu, którym dysponujemy na pozostałe uczelnie, wydzielamy to, co jest potrzebne do realizacji np. programu promocji, reklamy naszych uczelni w zagranicznych środkach przekazu lub na projekt realizacji rozwoju jednej wiodącej uczelni. Mamy przecież takie zaległe projekty. To uczelnie poznańskie, Uniwersytet Jagielloński. Tam stare projekty zostają wygaszane. Najwyżej potrwa to trzy lata. Natomiast zaczynamy budować nowy kampus. W tym roku są to 3000 tys. zł, ale żeby to zrealizować, to będzie trzeba odpisywać 10 000 tys. z budżetu.

Poza tym, jeżeli mamy zaplanowany spadek dotacji w wysokości 1,4% na szkolnictwo wyższe, to widzę zagrożenie. Dziwię się, że panowie rektorzy tego nie podnoszą. W zeszłym roku mieliśmy zrealizowany budżet, plus środki na fundusz podwyżkowy. Trzeba liczyć ten budżet w sumie. Natomiast, budżet tegoroczny jest niższy o 1,4% w porównaniu z 2015 r. Część rektorów, jak się okazuje, postąpiła słusznie i dała część podwyżek w formie dodatków. Mogą rozwiązać ten problem cofając te dodatki. W tych uczelniach, gdzie były rozliczone wszystkie środki podwyżkowe, to trzeba będzie znaleźć dodatkowe środki i przesunąć je z grantów na finansowanie etatów w dydaktyce.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Czy jest jeszcze jakiś głos? Bardzo proszę.

Przewodniczący Krajowej Sekcji NSZZ „Solidarność" PAN prof. Wojciech Nasalski:

Nasalski – „Solidarność" PAN. Słucham z zainteresowaniem głosów na temat budżetu polskiej nauki. Tutaj w zasadzie słuchałem wypowiedzi, które słyszę od wielu, wielu lat. One w zasadzie są tego samego typu. Państwo dyskutują o budżecie, który może wzrosnąć, ale tylko nieefektywna struktura nie zostaje zmieniona. Natomiast to co jest istotne, to środki budżetowe nie są takie małe. Jest to kilka dobrych miliardów złotych. Te miliardy wydawane są co roku. Jednak, gdy czytam prasę, nawet dla bardziej zaawansowanych w nauce czytelników, to okazuje się, że innowacyjność naszej gospodarki nadal spada, a w konkursach europejskich tylko jednostki i to na zasadzie wyjątków wygrywają konkursy z bardzo egzotycznymi tematami badań w Brukseli. Jesteśmy daleko w tyle za Francją, Wielką Brytanią, czy Hiszpanią. Jesteśmy też daleko w tyle za Węgrami, Litwą czy Estonią. Przegrywamy w wyścigu w konkursach na badania naukowe na naj-

wyższym poziomie. Taka jest sugestia ze strony pracowników Polskiej Akademii Nauk, żeby z jednej strony przyjrzeć się płacom, szczególnie w instytutach. Słucham kolegów z uczelni wyższych, którzy mówią o jakichś podwyżkach. Podaję dane z zeszłego roku, gdzie 50% instytutów PAN otrzymało niższą dotację na działalność podstawową, czyli praktycznie na wynagrodzenia, niż w 2013 r. Mówię o instytutach o kategorii A, nie o B, czy C, tylko o kategorii najlepszych instytutów.

Dobrze, że była mowa o niskich płacach. Mianowicie w instytucjach, czy placówkach pomocniczych PAN wiele osób pracuje na poziomie najniższej płacy w kraju. Coś z tym trzeba zrobić, bo ludzie pracując na uczelni muszą mieć jakieś zabezpieczenie finansowe. Muszą być też doceniani. Jeżeli ktoś z wyższym wykształceniem i dwudziestoletnim stażem zarabia poniżej 2000 zł w placówce PAN, to coś nie jest w porządku. Ten człowiek jest po prostu sfrustrowany i nie może dobrze pracować. Jest taki apel, żeby przyjrzeć się efektywności struktury wydatkowania tych pieniędzy. W instytutach, które mają lepsze dofinansowanie niż te, o których wspominałem, to dysproporcje są olbrzymie. Stąd pytanie, czy tak duże, kilkukrotne dysproporcje płacowe pracowników na tych samych stanowiskach są uzasadnione i efektywne? Wydaje mi się, że póki w konkursach NCBR i NCN prawdopodobieństwo sukcesu będzie poniżej 20%, to nigdy nie osiągniemy efektywności w polskiej nauce. Prawdopodobieństwo sukcesu musi wynosić co najmniej 40%, żeby to jakoś działało. Tak, to są tylko dysproporcje płacowe. Poziomu naukowego Europy to wcale nie goni.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Myślę, że jak ktoś przez dwadzieścia lat nie awansuje w placówce naukowej, to trudno, żeby był lepiej wynagradzany. Placówki naukowe są po to, aby awansować i pracą zdobywać lepsze płace, co nie znaczy, że w polskich placówkach naukowych te płace są dobre. Nie wypowiadam się na ten temat pozytywnie, bo wiemy, że może być lepiej. Zamykam dyskusję w tej części. Pani minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MNiSW Teresa Czerwińska:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o współpracę naukową z zagranicą i pytania pani poseł Fabisiak dotyczące umów międzynarodowych. Otóż chcę powiedzieć, że na finansowanie zagranicznej współpracy naukowej w projekcie ustawy budżetowej na 2016 r. przewidziano środki w wysokości 346 061 tys. zł. To jest prawie 5% środków zaplanowanych na naukę w dziale 730. Nie chce wymieniać w szczegółowy sposób, ale mamy przedsięwzięcia ministra. Mamy również opłacanie składek na rzecz instytucji i organizacji międzynarodowych. Jest to tam, gdzie uczestniczymy i nasi naukowcy mają dostęp. Mamy oczywiście zadania dotyczące projektów i badań międzynarodowych. Tak więc te środki są zabezpieczone. Mogę jedynie zgodzić się z tym, przysłuchując się tej dyskusji państwa posłów, że popieramy starania, aby środków na naukę było jak najwięcej. Nie sposób nie zgodzić się z tym, że w innych krajach Unii Europejskiej, nie tylko na świecie, środków przeznaczanych na naukę i szkolnictwo wyższe jest więcej np. w stosunku do PKB.

Natomiast, szanowni państwo, bardzo trudno mi odpowiedzieć na takie postulaty, ponieważ chcę poinformować, że budżet ustalony jest w ramach pewnych środków i możliwości. Na pewno będziemy chcieli przyjrzeć się strukturze wydatków. Będziemy chcieli badać ich efektywność. Liczymy też na państwa wszelkie uwagi i postulaty. Konsultujemy ten budżet ze środowiskiem akademickim, gdzie widzą te nieefektywności i gdzie można dokonać przesunięć. Z poziomu 0,44% PKB w ciągu jednego roku na pewno nie skoczymy, mówiąc obrazowo, do krajów, które przeznaczają kilka, czy więcej procent na szkolnictwo wyższe. Powinno być to rozłożone w sposób wieloletni. Cieszy mnie głos pana profesora Nykiela, który mówił o tym, że planowanie powinno być wieloletnie. Jak najbardziej się z tym zgadzamy. Nie tylko w nauce i szkolnictwie wyższym, ale wydaje się, że ogólnie cierpimy na deficyt długoterminowego planowania. Tutaj znacznie by to pomogło. Chcielibyśmy współpracować z Ministerstwem Finansów w tym zakresie. Umożliwiłoby to budowanie dłuższych planów niż tylko trzyletnia perspektywa, o której rozmawiamy w tej chwili.

Jeśli chodzi o promocję polskich uczelni poza granicami kraju, to odpowiadając na głos pani poseł Szmidt z Nowoczesnej, chcę powiedzieć, że oczywiście mamy program Ready,

Study, GO! Poland, który ma na celu promować uczelnie polskie i przyjazd studentów na nasze uczelnie. Niemniej jednak, nie mamy odrębnej pozycji w budżecie, która jest przeznaczona na ten cel lub wyodrębniona w celowy sposób. Mogę oczywiście wymienić możliwości współpracy z kwotami, które są też dostępne dla państwa posłów w materiałach. Oczywiście służę wyjaśnieniami, jeśli są takie pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pamiętam taki rok, że chyba 25 tys. chętnych z Chin zgłosiło się do Akademii Muzycznej w Warszawie, żeby studiować. Oczywiście nie było na to żadnych szans. Popularność Chopina w Chinach jest ogromna.

Wracając do naszych działań pozwolicie państwo, że poddam pod głosowanie wniosek o zaopiniowanie projektu budżetu. Proszę o liczenie głosów. Chyba, że nie będzie sprzeciwu wobec pozytywnego zaopiniowania tego budżetu? Mówię o części 28 budżetu – Nauka oraz plany finansowe Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki oraz Funduszu Nauki i Technologii Polskiej. Czy w tej sprawie jest jakiś sprzeciw? Nie ma. Rozumiem, że Komisja przyjęła wniosek.

W takim razie przechodzimy do części 38 i 83, czyli Szkolnictwo wyższe i Rezerwy celowe poz. 18. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania budżetu? Nie słyszę. Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja przyjęła ten wniosek.

W takim razie Polska Akademia Nauk i kwestia projektu budżetu w części 67. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania budżetu w tej części? Nie ma. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie.

Dziękuję bardzo państwu i pani minister za udział w pierwszej części. Dziękuję bardzo panom profesorom. W przyszłości życzę lepszego budżetu niż ten.

Przechodzimy do części 30 budżetu – Oświata i wychowanie. Proszę o zabranie głosu panią minister w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzennę Drab.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzenna Drab:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dochody budżetu państwa w części 30 – Oświata i wychowanie zaplanowano w wysokości…

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Pani minister, może poczekamy, aż państwo wyjdą. Będzie lepiej dla naszych wypowiedzi i skupienia. Proszę bardzo, pani minister.

Podsekretarz stanu w MEN Marzenna Drab:

Dochody budżetu państwa na 2016 r. w części 30 – Oświata i wychowanie zaplanowano w wysokości 3726 tys. zł, z czego w dziale 750 – Administracja publiczna 153 tys. zł, w dziale 801 – Oświata i wychowanie 3573 tys. zł. Zaplanowane dochody na 2016 r. są niższe o 34,3% w stosunku do planu ujętego w ustawie budżetowej na 2015 r., które wynosiły 5668 tys. oraz o 57,1% w stosunku do planu ujętego w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2015 r. Wynosił on 8693 tys. zł. Niższy poziom dochodów zaplanowanych na 2016 r. w porównaniu do planu na 2015 r. wynika przede wszystkim ze zmniejszonej prognozy dochodów w dziale 801 – Oświata i wychowanie, w rozdziale 80145 – Komisje egzaminacyjne. Jest to związane z przeprowadzoną analizą przewidywanego wykonania dochodów w 2015 r. uzyskiwanych przez okręgowe Komisje egzaminacyjne z tytułu opłat egzaminacyjnych za egzaminy eksternistyczne, zawodowe i wystąpieniem dużej liczby zwolnień z wnoszenia wyżej wymienionych opłat.

Ponadto należy zaznaczyć, że w 2015 r. zrealizowano nieprzewidziane na etapie planowania dochody m.in.: z tytułu kar umownych za nienależyte wykonanie umów przez wykonawców, za niewywiązanie się lub nierzetelne wykonanie umów realizowanych w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, z wpływów z lat ubiegłych, zwrotu środków niekwalifikowanych, zwrotu środków uzyskanych za nieprawidłowości, zwrotu korekt finansowych, zwrotu środków w związku z zakończeniem projektu od beneficjentów projektów konkursowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wydatki budżetu państwa w części 30 na 2016 r. zaplanowano w łącznej kwocie 411 649 tys. zł, co oznacza spadek wydatków o 5% w stosunku do zaplanowanych

w ustawie budżetowej na 2015 r. Zmniejszenie planu wydatków na 2016 r. w porównaniu z planem wydatków na 2015 r. dotyczy grupy wydatków przeznaczonych na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej i wynika z zakończenia realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który dotyczy okresu programowania 2007-2013 oraz związane jest to z uruchomieniem nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 i rozpoczęciem realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój.

Wydatki w części 30 realizowane są w siedmiu działach klasyfikacji budżetowej. W dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe zaplanowano kwotę 1000 tys. zł z przeznaczeniem na dotację przedmiotową do podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego. Jest to taki sam poziom, jaki był zaplanowany w 2015 r. W dziale 750 – Administracja publiczna zaplanowano środki w kwocie 47 514 tys. zł. na zadania realizowane bezpośrednio przez ministerstwo. Jest to o 10,5% więcej, niż w 2015 r. Zwiększenie to dotyczy wydatków przeznaczonych na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej i realizację Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój na lata 2014-2020. Dodatkowo w ramach rozdziału 75001 zwiększony został fundusz wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi zgodnie z założeniami przyjętymi do projektu ustawy budżetowej na 2016 r.

W dziale 752 – Obrona narodowa zaplanowano wydatki wysokości 6 tys. zł. W rozdziale 75212 mamy pozostałe wydatki obronne w ramach wydatków bieżących na realizację programów pozamilitarnych, przygotowań obronnych RP na lata 2013-2022.

W dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa zaplanowano wydatki w wysokości 16 tys. zł na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku ochrony RP oraz na zadania wynikające z ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W dziale 801 – Oświata i wychowanie zaplanowano wydatki w wysokości 352 168 tys. zł. Wydatki te stanowią 85,6% wszystkich wydatków zaplanowanych w części 30, czyli Oświata i wychowanie. W 2016 r. w dziale 801 nastąpił spadek planowanych wydatków o 6,9% w stosunku do planu wydatków na 2015 r. Spowodowane jest to zmniejszeniem wydatków przeznaczonych na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w związku z zakończeniem realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wynikających z zakresu programowania 2014-2020 oraz uruchamianiem nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 i rozpoczynającą się realizację projektów w zakresie Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nastąpił wzrost o 7,2% planowanych wydatków z budżetu państwa na 2016 r. w rozdziale 80135 – Szkolnictwo polskie zagranicą. Na zadanie związane z kierowaniem nauczycieli poza granice kraju zwiększono o 2500 tys. zł. Jest również zwiększenie planu wydatków o 2000 tys. zł w rozdziale 80195, czyli Pozostała działalność, przeznaczonego na realizację zadania dotyczącego finansowania kosztów kształcenia dzieci pracowników Agencji FRONTEX. Będzie przeznaczone 1000 tys. zł na ten cel. Drugi dodatkowy milion został przeznaczony na składki do organizacji Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży.

W dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza zaplanowano środki w wysokości 2945 tys. zł. Jest to wzrost o 1% w stosunku do 2015 r. Powyższe wydatki będą przeznaczone na wspieranie działań skierowanych do dzieci i młodzieży w obszarze edukacji pozaformalnej oraz promowanie współpracy uczniów z Polski między szkołami i organizacjami pozarządowymi z innych państw świata. Dotyczy to rozdziału 85412 – Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży, a także szkolenia młodzieży na kwotę 1285 tys. zł na dofinansowanie kolonii i obozów polonijnych organizowanych przez organizacje i stowarzyszenia dla dzieci pochodzenia polskiego zamieszkałe poza granicami Polski. W rozdziale 85413 – Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej w kraju zaplanowano kwotę 700 tys. zł. W rozdziale 85415 – Pomoc materialna dla uczniów przewidziano kwotę 960 tys. na stypendia ministra właściwego ds. oświaty i wychowania dla uczniów wybitnie uzdolnionych, pobierających naukę w szkołach ponadpodstawowych.

W dziale 912 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zaplanowano środki w wysokości 8000 tys. zł, na poziomie 2015 r., w rozdziale 92114 – Pozostałe, inne insty-

tucje kultury z przeznaczeniem na dotację podmiotową z budżetu państwa dla wspólnej instytucji kultury Centrum Nauki Kopernik.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 30 – Oświata i wychowanie na 2016 r. zostały zaplanowane w wysokości 32 928 tys. zł, w rozdziale 801 – Oświata i wychowanie na realizację Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój na perspektywę finansową 2014-2020. Jednocześnie należy zaznaczyć, że na realizację niniejszych projektów w ramach rezerwy budżetu państwa zaplanowano dodatkową kwotę 44 023 tys. zł. Łączna kwota planowanych wydatków na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój na lata finansowania 2014-2020 w 2016 r. wynosi 76 951 tys. zł. Zmniejszenie planu wydatków na 2016 r. w porównaniu z planem na 2015 r. na finansowanie projektów z udziałem środków z Unii Europejskiej wynika z zakończenia realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, dotyczących okresu programowania 2007-2013 oraz uruchamianiem nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 i rozpoczęciem realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój.

Jeżeli chodzi o wydatki w części 30 w układzie zadaniowym, to będą one realizowane w pięciu funkcjach państwa. Są to: Funkcja 3 – Edukacja, wychowanie i opieka, Funkcja 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, Funkcja 16 – Sprawy obywatelskie, Funkcja 17 – Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju oraz Funkcja 22 – Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna. Priorytetowym zadaniem realizowanym przez MEN jest zadanie 3.1 – Oświata i wychowanie wpisujące się w Funkcję 3 – Edukacja, wychowanie i opieka, na które zaplanowano z budżetu państwa i budżetu środków europejskich środki w łącznej wysokości 430 224 tys. zł. Do pomiaru stopnia realizacji tego zadania zastosowano trzy mierniki. Pierwszy miernik to odsetek dzieci od 3 do 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. Wartość miernika została zaplanowana na poziomie 84% w 2016 r., 86% w 2017 r. oraz 88% w 2018 r. Ponadto jest liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę ponadgimnazjalną w realizacji do wszystkich uczniów, którzy ją rozpoczęli. Jest to drugi miernik z planowaną wartością na poziomie 84% na lata 2016-2018. Odsetek ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów to trzeci miernik. Chodzi o szkoły publiczne i niepubliczne, w których uczniom został zapewniony dostęp do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego z planowaną wartością miernika na poziomie 98% na lata 2016-2018.

Jeżeli chodzi o programy wieloletnie w układzie zadaniowym w 2016 r., Ministerstwo Edukacji Narodowej będzie uczestniczyło w realizacji dwóch programów wieloletnich. Pierwszy, to Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020. Jest realizowany w ramach Funkcji 16 – Sprawy obywatelskie. Jego cel to zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej. Na realizację modułu edukacyjnego programu MEN w 2016 r. zaplanowało 700 tys. zł w ramach części 30 – Oświata i wychowanie, w rozdziale 80195 – Pozostała działalność.

Drugim programem wieloletnim jest Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa. Będzie on trwał w latach 2016-2020. Zostanie zrealizowany w ramach Funkcji 3 – Oświata i wychowanie, którego celem jest wzmocnienie potencjału i roli bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez zakup nowych wydawnictw. Minister właściwy ds. oświaty i wychowania realizować będzie priorytet trzeci programu, czyli rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, na który w 2016 r. zaplanowano 30 000 tys. zł w rezerwie celowej budżetu państwa w poz. 81. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Dziękuję za szczegółowe i wyczerpujące przedstawienie budżetu. Otwieram dyskusję. Proszę posłów o ewentualne pytania? Nie słyszę. Jeśli mogę, mam jedno pytanie. Chodzi mi o Centrum Nauki Kopernik. Są tam trzy podmioty, które to współfinansują. Jest to Ministerstwo Nauki, Ministerstwo Edukacji Narodowej i m.

st. Warszawa. Nie zmienia się dotacja z MEN. Pozostałe podmioty też nie zmieniły dotacji. Czy nie warto wesprzeć większą sumą to popularne centrum, niż tylko utrzymaniem środków jak rok i dwa lata temu?

Podsekretarz stanu w MEN Marzenna Drab:

Nie mamy takiej wiedzy, żeby ktokolwiek chciał zmniejszyć swój udział, ani miasto, ani obydwa resorty. Uważamy, że jest to bardzo potrzebne i oczekiwane zadanie. Myślę, że można iść bardziej w kierunku zwiększania, a nie zmniejszenia.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Właśnie, a czy ktoś zwiększył? Takie było moje pytanie na temat podmiotów współfinansujących.

Podsekretarz stanu w MEN Marzenna Drab:

Na ten moment nie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Nie.

Podsekretarz stanu w MEN Marzenna Drab:

Porozumienie jest zawarte i ono tego nie przewiduje.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Jest to porozumienie, jak w sprawie Muzeum Żydów Polskich, że jest proporcjonalny wkład, tak?

Podsekretarz stanu w MEN Marzenna Drab:

Tak, po 33% i obowiązuje. Nie ma wzmianki o zwiększeniu finasowania.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Na razie nikt się nie zdecydował. Dobrze. Dziękuję bardzo. Jeśli nie ma więcej pytań, to zapytam, czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetu, czyli części 30 – Oświata i wychowanie? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła ten wniosek. Dziękuję bardzo.

W takim razie przystępujemy do realizacji części budżetu 65 – Polski Komitet Normalizacyjny. Proszę o zabranie głosu pana Tomasza Schweitzera, prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego Tomasz Schweitzer:

Panie przewodniczący, dziękuję bardzo. Wysoka Komisjo, budżet PKN na 2016 r. został sporządzony na podstawie otrzymanych limitów z Ministerstwa Finansów. W ramach planowanych środków zrealizujemy, jak co roku dwa zadania. Są one identyczne od kilku lat i sprowadzają się do dwóch zasadniczych zadań, co jest odzwierciedlone w naszym budżecie zadaniowym. Pierwsze zadanie to organizacja prac normalizacyjnych w Polsce, w tym współpraca z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi. Też warto zwrócić uwagę, że w ramach współpracy regionalnej współpracujemy z organizacjami europejskimi, normalizacyjnymi tworząc prawo techniczne, które jest identyczne i zharmonizowane na terenie jednolitego rynku europejskiego.

Drugie zadanie to propagowanie znaczenia normalizacji w społeczeństwie i korzyści wynikających z udziału w normalizacji. To znajduje głównie odbicie w naszej współpracy z MEN, ponieważ prowadzimy różne działania począwszy od organizacji konferencji, aż do współpracy w zakresie edukacji nawet w szkołach ponadgimnazjalnych. Mamy tutaj duże sukcesy i nasza działalność rozwija się bardzo skutecznie. Propagowanie znaczenia normalizacji, to także udostępnianie polskich norm polskim przemysłowcom, ale i nie tylko. Zdają sobie państwo sprawę z tego, że normy są w każdej dziedzinie życia. W przyszłym roku przewidujemy ok 1,8-2 tys. norm, z czego ponad 90% to wdrożenia norm europejskich, które pozwalają polskim przedsiębiorcom podjąć skuteczne działania na jednolitym rynku europejskim.

Jeżeli chodzi o liczby, to otrzymali państwo od nas krótkie przedstawienie podziału środków. W przyszłym roku przewidujemy dochody na ok. 9700 tys. zł. To, co mają państwo podane są to kwoty netto. PKN jest jedną z nielicznych instytucji finansowanych

z budżetu, która płaci podatek od usług i towarów. Będzie to ok. 20%, czyli nasze faktyczne dochody będą wynosić ok. 11 000 tys. zł zamiast 10 lub 12.

W stosunku do poprzedniego roku przewidujemy pewną zwyżkę dochodów. W tym roku będzie opublikowana Polska Norma ISO 9001, która zwykle cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród naszych użytkowników. Spodziewamy się, że będzie większy popyt na polskie normy dzięki tej edycji. Nie jestem o tym do końca przekonany, bo rynek sprzedaży norm jest nieprzewidywalny. Nasi klienci zachowują się nieprzewidywalnie. Trudno mi zagwarantować, że będzie to na 100%.

Wydatki PKN na 2016 r. przewidujemy na ok. 32 000 tys. zł, z czego ok. 20 000 tys. zł są to wynagrodzenia. Na działania bieżące pozostaje ok. 12 000 tys. zł. Składki dla organizacji międzynarodowych to ok. 4000 tys. zł, utrzymanie informatyki – 3000 tys. zł, wydatki stałe na utrzymanie, czyli czynsze, podatki to 3000 tys. Są również wydatki majątkowe, które musimy ponosić na utrzymanie poziomu informatycznego. W zasadzie na działalność bieżącą pozostaje nam niewiele pieniędzy, którymi staramy się bardzo oszczędnie gospodarować. Mam nadzieję, że mimo ograniczonych środków wykonamy należycie wszystkie swoje zadania, jak w latach poprzednich. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę. W takim razie pozwolę sobie zapytać, czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania projektu budżetu, jeśli chodzi o Polski Komitet Normalizacyjny i część budżetową 65? Nie ma. Rozumiem, że Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu.

W takim razie przechodzimy do wyboru posła, który przedstawi naszą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Poseł Marzena Machałek (PiS):

Panie przewodniczący, jeśli można, zaproponuję panią przewodniczącą Stachowiak-Różecką, aby przedstawiła sprawozdanie na posiedzeniu Komisji Finansów. Czy jest zgoda? Nie ma sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Jeśli nie ma sprzeciwu, rozumiem, że Komisja przyjęła wniosek. Prezydium będzie redagować ostateczną opinię.

Na tym porządek dzienny posiedzenia Komisji został wyczerpany. Dziękuję bardzo za cierpliwe wysłuchanie wszystkich opinii. Protokół będzie do wglądu w sekretariacie Komisji.